

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Pensar amb la pau

L'Escoltisme és un moviment d'abast mundial que treballa pel desenvolupament integral dels joves a través de l'educació en el lleure. Aquest moviment educatiu autogovernat, no partidista, de base voluntària i obert a tothom celebra cada any la seva diada. I enguany hi era oportú demanar la pau al món.

La diada del pensament de l'escoltisme

♦ Sebastià Serra Morro *

El passat 22 de febrer, amb motiu de la Diada del Pensament el Moviment Escolta i Guiatge de Mallorca (MEGM) convocà un cercle de silenci per a demanar la Pau i la fi de totes les guerres. L'origen d'aquest acte el trobam l'any 1929, quan lady Olave, esposa de sir Robert

Baden Powell, proposà a les guies treballar pensant que totes són germanes. Va demanar a les guies que cada 22 de febrer, dia del seu aniversari i també del seu espòs, tenguessin present aquest aspecte. Així va sorgir la Diada del Pensament que després es va estendre a tot el món scout.

Treballar per la Pau des de la fraternitat i el respecte a la dignitat de totes les persones és una de les Lleis Escoltes, que es veu reforçada

per les paraules que Baden-Powell deixà escrites en el seu testament: «Però el camí autèntic per a arribar a la felicitat és fent feliç a l'altra gent. Procureu deixar aquest món una mica millor de com l'heu trobat (...). Estigueu 'Sempre a punt' per a viure feliços, sigueu fidels

sempre a la vostra Promesa escolta –fins i tot quan ja no sigueu joves– i Déu us hi ajudarà».

Un aspecte important a tenir en compte és la voluntat de cercar la Pau plegats, cadascú des de les seves creences i sense menystenir les dels altres. Complim així una Llei Escolta més: vivim la nostra fe i respectam les conviccions dels altres. Hem d'aprendre a trobar-nos en el bé que perseguiem. Ser capaços d'integrar punts de vista diferents, sense perdre la mateixa identitat.

En una societat cada vegada més moguda per la propaganda, el consumisme i l'individualisme, plantejar una reflexió (un 'pensament') sobre els interessos espuris que hi ha darrere les guerres i fer una crida per exigir la Pau, em sembla una proposta que encaixa perfectament amb l'Escoltisme i amb l'Evangeli.

* Equip de Fe del MEGM

► TEMA

Emblemàtics

L'institut d'Innovació empresarial de les Illes Balears té un projecte de promoure els comerços emblemàtics que encara continuen en actiu a les Illes Balears. Potser caldria fer-ne un de similar per a protegir els bars i establiments de restauració tradicional que encara perduren.

Els noranta anys del Bar Alaska

♦ Manuel García Gargallo *

Ala plaça des Mercat de Palma es troba un dels espais més populars de la ciutat: el Bar Alaska, quiosc que per la seva estratègica ubicació i els seus assequibles preus ha esdevingut un dels racons més visitats per moltes generacions de palmesans. No obstant això, en dates re-

cents ha estat notícia perquè l'Ajuntament planeja la remodelació de la plaça on s'ubica; i entre d'altres aspectes s'ha debatut la seva supervivència.

Rere una aparença humil i quasi provisional tenim un establiment amb gairebé 90 anys de vida; per tant, d'un recorregut històric considerable. Va ser el 3 de juny de 1935 quan es va inaugurar amb el nom d'Automatic Bar, i d'inici fou un quiosc més de refrescos de la ciutat.

L'acte fou multitudinari i va assistir el llavors batle de Palma, Lluís Ferrer Arbona, i el governador civil, Joan Manent Victory, entre d'altres.

L'impulsor i primer propietari fou Antoni Perelló Planas, també reconegut jugador d'escacs (va enfrontar-se al mateix Artur Pomar) i campió de Mallorca el 1945. En fou concessionari fins 1951, quan fou traspassat a Antoni Ensenyat Ensenyat qui el rebatiaria com Bar Alaska. Perelló passà a administrar un altre quiosc de renom: el Bar Ba-

leares, en l'antic temple del passeig des Born, esbucats el 1960.

Amb el pas del temps, el quiosc evolucionà incorporant aires de modernitat sense perdre mai el caràcter popular. L'oferta inicial de refrescos i gelats va sumar cafè i altres begudes, hamburgueses i frankfurts; es va afegir l'estructura metàl·lica i retolació actuals; i durant uns anys es digué Kiosco Real, però no va funcionar i va tornar el nom d'Alaska, fins avui.

Junt amb el Bar Bosch, obert el 1936, l'Alaska és dels pocs punts de trobada emblemàtics que ha sobreviscut als canvis viscuts per Palma al llarg de generacions. Això li afegeix un valor històric, sentimental i antropològic que la reforma de la plaça des Mercat haurà de tenir en compte.

* Doctor en Història Contemporània (UB)

► TEMA

Èxits del moviment obrer

Amb aquesta vaga es va poder aconseguir, a més de la jornada de 8 hores que els obrers millorassin els seus salarials i la readmissió dels obrers acomiadats. Fou, sense dubtes, un èxit per al moviment obrer espanyol, però sobretot de la CNT. Però l'èxit obrer, va dur a una radicalització de la patronal i la política.

La vaga de 'La Canadencia' (1919)

♦ Jordi Casassas Ymbert *

El passat febrer va fer 105 anys de l'inici d'un conflicte que va tenir l'epicentre en l'empresa elèctrica Barcelona Light and Power, coneguda popularment com 'La Canadencia' per l'origen geogràfic dels seus promotors inicials. El conflicte es va convertir ràpidament en una vaga general que va deixar Barcelona sense

electricitat, transports públics, aprovisionament, premsa, etc. L'alarma de la burgesia local es va traduir en la reclusió al castell de Montjuïc d'uns 4.000 vaguistes. Però el moviment obrer no va cedir, ja que l'any anterior s'havia reestructurat en els poderosos Sindicats Únicos de la CNT. D'aquesta manera la vaga va esdevenir un problema polític de primer ordre espanyol i va obligar el govern a aprovar la llei de la jornada de vuit hores, una de les reivindicacions dels vaguistes, amb el

que Espanya es va convertir en un dels primers països a reconèixer aquest dret.

Però aquesta victòria obrera no va aturar la violència patronal. La burgesia, com a altres bandes d'Europa, estava obsesionada amb el triomf de la revolució a Rússia, i a Catalunya amb el record de la gran violència que havia envoltat la Setmana Tràgica. Ben aviat, l'escenari barcelonès es va convertir en un dels espais de violència social més importants del continent, produint en-

va inspirar la novel·la de Joan Oller, *Quan mataven pels carrers* (1930). La violència social i política extrema va caracteritzar l'Europa d'entreguerres i va donar origen al feixisme i al nazisme. La que es va desenvolupar especialment a Catalunya va desembocar en el cop d'Estat de Primo de Rivera, que no per casualitat es va produir a Barcelona, i en els quasi set anys de la primera dictadura.

* Catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona